

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoPom/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419204178
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6419204178.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, 2/ R. Z., nar. XX.XX.XXXX a 3/ F. Z., nar. XX.XX.XXXX, všetky bytom M. L. XX/XX, XXX XX T. H. D., deti rodičov matky S. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. L. XX/XX, XXX XX T. nad D. a otca Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX T. nad D., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, E. XXX/X, XXX XX C. C., v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19PPOm/2/2019-15 z 11.12.2019, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým ukladá matke maloletých detí S. M., aby maloletú R. Z., nar. XX.XX.XXXX odovzdala do starostlivosti Domu svätej Alžbety, n. o., Krízového strediska pre deti a osamelých rodičov Banská Bystrica, Ul. 9. mája 74, 974 01 Banská Bystrica a vo zvyšku návrh na dočasné odňatie maloletých detí Q. Z., nar. XX.XX.XXXX a F. Z., nar. XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti matky a nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

II. Súd ukladá maloletým deťom Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, F. Z., nar. XX.XX.XXXX a ich matke S. M. povinnosť podrobiť sa psychologického odbornému poradenstvu na Referáte poradenskopsychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom.

III. Súd nariaďuje nad výchovou maloletých detí Q. Z., nar. XX.XX.XXXX a F. Z., nar. XX.XX.XXXX dohľad.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica pracovisko, Žiar nad Hronom (ďalej aj ÚPSVaR Banská Štiavnica) na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj C.m.p.) a súčasne uložil maloletým deťom Q., R., F. a ich matke povinnosť podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom a nad výchovou maloletých detí nariadil dohľad.

1.1 Dôvodom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo strany ÚPSVaR Banská Štiavnica bolo zistenie, že zdravý, psychický a fyzický vývoj maloletých detí bol narušený z dôvodu prítomnosti otca v domácnosti, v ktorej žili matka aj s maloletými deťmi. Otec detí vystavoval maloleté deti aj matku fyzickému aj psychickému násiliu dlhšiu dobu. O situácii v rodine informovala ÚPSVaR Banská Štiavnica riaditeľka základnej školy, ktorú navštevujú maloletý Q. a maloletá R. dňa 09.12.2019 a odvtedy sa situácia vyhrcovala. ÚPSVaR Banská Štiavnica podal na otca trestné oznámenie. Zo

správy Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom mal súd prvej inštancie v čase rozhodnutia zistené, že sa otec maloletých detí nachádza v cele policajného zadržania a bude voči nemu vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona a dozorujúcim prokurátorom bude do 48 hodín od jeho zadržania podaný návrh na vzatie do väzby. Ak sa otec detí už v domácnosti nenachádza, pominula akákoľvek hrozba bezprostredného fyzického či psychického násillia na maloletých deťoch, či na matke maloletých detí. ÚPSVaR Banská Štiavnica zotrval na návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj po zadržaní otca s odôvodnením, že matka maloletých detí nie je schopná pomôcť deťom spracovať aktuálnu situáciu v rodine. To však podľa názoru súdu prvej inštancie nie je dôvodom na postup podľa § 365 ods. 1, 2 C.m.p. Pred orgánmi činnými v trestnom konaní sa maloleté deti vyjadrili, že už v súčasnej dobe nechcú byť umiestnené v krízovom centre, tešia sa na Vianoce s matkou a súrodencami a situácia v rodine sa po zatknutí otca ukludnila. Bezprostredná hrozba fyzického, či psychického násillia v domácom prostredí podľa názoru súdu prvej inštancie pominula, preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

1.2 Stotožňujúc sa s názorom ÚPSVaR Banská Štiavnica v tom, že je potrebné rodine sprostredkovať psychologické poradenstvo za účelom eliminácie dopadu násillného správania otca na psychický vývin maloletých detí nariadil súd prvej inštancie s okamžitou platnosťou podľa § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 305/2005 Z. z. Zákon o rodine (ďalej aj Zákon o rodine) povinnosť podrobiť sa poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom. Odňatie maloletých detí zo starostlivosti matky a ich umiestnenie v krízovom centre sa zdalo súdu prvej inštancie neprimeraným riešením, ktoré môže nevhodným spôsobom vplývať na psychiku maloletých detí za stavu, keď hrozba prítomnosti otca v domácom prostredí pominula.

1.3 Z dôvodu, že matka v minulosti odmietala poradenstvo poskytované úradom práce, sociálnych vecí a rodiny nariadil súd prvej inštancie nad výchovou maloletých detí zo strany matky podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine dohľad, ktorý bude realizovať orgán sociálnoprávnej ochrany maloletých detí. V čase rozhodnutia o nariadenie dohľadu nemal súd prvej inštancie zistené, či matka poradenstvo v minulosti odmietala z vlastnej iniciatívy alebo pod tlakom otca maloletých detí. Pre prípad, že matka poskytované poradenstvo využívať nebude a výchovu maloletých detí nezvládne, bude mať orgán sociálnoprávnej ochrany maloletých detí možnosť vzniknutú situáciu riešiť prípadným návrhom vo veci samej alebo návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom opíše presne dôvody jeho podania a podloží ho správami príslušných orgánov.

2. Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal len ÚPSVaR Banská Štiavnica domáhajúc sa zmeny napadnutého uznesenia tak, aby návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1, 2 C.m.p. vo vzťahu ku všetkým trom maloletým deťom Z. bolo vyhovené a deti boli umiestnené v Domove svätej Alžbety, n. o., Krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov Banská Bystrica, so sídlom Ul. 9. mája 74, Banská Bystrica. Rozsah odvolania obmedzil ÚPSVaR Banská Štiavnica na výrok rozhodnutia o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Po vykonaní pohovoru s maloletými deťmi R. a Q. mal ÚPSVaR Banská Štiavnica za to, že naďalej existujú dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia. Z. Q. počas pohovoru vykonaného dňa 17.12.2019 obhajoval správanie otca. Vyjadroval sa, že situácia v domácnosti sa zhoršila, lebo mama je na všetko sama. Otec ich nikdy bezdôvodne neudrel, vždy len preto, lebo neposlúchali, keby boli viac poslúchali, otec by nikdy taký nebol a nešiel by do väzby. Na druhej strane maloletý Q. na stupnici od 1. do 10., kde 10. je najhoršie, ohodnotil správanie sa otca pred vzatím do väzby stupňom 5. až 6. Z uvedeného je zrejmé, že na jednej strane v rámci spracovania prežitého správania otca obhajuje, ale zároveň si uvedomuje jeho neprimeranosť. Maloletá R. sa vyjadrila, že sa v domácnosti rodičov necíti dobre, lebo ju mama aj brat Q. obviňujú z toho, že ona je dôvodom vzatia otca do väzby a ak tam otec zostane, pôjde z domu aj R.. Matka a brat maloletej R. vyčítajú, že informovala o situácii v rodine. Počas rozhovoru s R. bolo zistené, že má porezané ruky a na otázku čo to spôsobilo uviedla, že si to urobila sama žiletkou. V čase podania odvolania rozhovor s maloletou F. vykonaný nebol z dôvodu, že riaditeľ základnej školy, kde mal byť pohovor uskutočnený podmieňoval vykonanie pohovoru súhlasom matky.

2.1 Vyňatie otca z rodiny má na rodinu ekonomický dopad. Vzniká obava, že zo strany matky bude vyvíjaný tlak na maloletú R. v podobe obviňovania zo situácie rodiny. Následne vyvstala obava z reakcie detí na tlak, pod ktorým sa nachádzajú. Strach matky, jej naviazanosť na partnera, jej obavy z finančnej situácie rodiny bez partnera, jej neschopnosť poskytnúť deťom pocit bezpečia, deti naďalej ohrozujú. Deti prejavili odvahu vystúpiť voči rodičovi, ktorý im ubližoval. Matka konanie otca tajila. Za tejto situácie považuje ÚPSVaR Banská Štiavnica za ohrozujúce ponechať deti v prostredí matky napriek tomu, že agresor bol z rodiny vyňatý z dôvodu, že matka neháji záujmy maloletých detí. Maloleté deti potrebujú

intenzívnu krízovú psychologickú intervenciu, ktorá by im pomohla pri spracovaní prežitého, ktoré si uvedomujú, ale v rámci obranného mechanizmu nechcú alebo nemôžu pripustiť tento stav. Ak takýto stav bude pretrvávať dlhšie, môže to viesť k nevhodným spôsobom adaptácie na prežitie, únikom do choroby, prípadne k abúzu návykových látok. V rámci poskytovanej krízovej psychologickú intervencie bude cieľom zmena pohľadu detí na krízu samotnú, podpora schopnosti vyjadrovať emócie, zorientovať sa v realite, chápať svoju situáciu a byť schopný autonómne uvažovať o svojej budúcnosti. U detí dochádza naďalej ku zásahu do ich duševnej a citovej integrity zo strany matky. V momentálnej situácii sú deti vystavené konfliktu lojality a následnému pocitu viny. S citovým a duševným rozpoložením detí v domácom prostredí nie je možné pracovať.

3. Súd prvej inštancie doručil rozhodnutie matke a následne aj odvolanie ÚPSVaR Banská Štiavnica. Matka sa k odvolaniu nevyjadrila.

4. Odvolací súd v súlade s § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok doručil otcovi maloletých detí odvolanie ÚPSVaR Banská Štiavnica spolu s uznesením súdu prvej inštancie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

4.1 Otec maloletých detí vo vyjadrení doručenom Krajskému súdu v Banskej Bystrici 15.01.2020 uviedol, že nesúhlasí s dočasným odňatím maloletých detí Q., R. a F. z osobnej starostlivosti ich matky z dôvodu, že takéto rozhodnutie by jeho partnerku S. M. „položilo na kolená“. Matka sa o maloleté deti príkladne stará. Deti ju milujú a určite neprichádza zo strany matky detí k nijakému nátlaku voči deťom, čím by dochádzalo k zásahu do ich duševnej a citovej integrity. Deti sami uviedli, že nechcú byť vyňaté z rodiny a umiestnené v dočasnej starostlivosti ústavu. On má veľké výhrady voči tomu ako jeho sociálny úrad v Žiari nad Hronom vykresľuje. Nikdy mu nebol zakázaný styk s maloletými deťmi. Popiera, že by maloleté deti neprimerane trestal. Priznal, že v minulosti pred odsúdením v roku 2013 bol alkoholik, bol odsúdený za týranie blízkej a zverenej osoby (hoci ich netýral) na tri roky so štvorročným podmieneným odkladom a probáciou a v tejto lehote sa osvedčil, skúšobnú dobu absolvoval bez prehrešku. Potvrdil, že v decembri 2019 „vyfackal“ maloletú R. a maloletého Q. - nič viac, žiadne fyzické útoky neboli. Párkrát deťom vynadal z dôvodu, že boli s nimi vážne výchovné problémy, začali fajčiť, piť, nadávať. Maloletá R. nadáva aj matke, kradne doma peniaze a stravné lístky, kradla aj v obchode. Ruky mala dorezané už aj v minulosti. Za najväčší problém otec označil, že sa maloletá R. stretáva „len so samými Cigáňmi“. Dve zauchá v decembri 2019 dostala maloletá R. za to, že kradla a mala neospravedlnené hodiny. To, že by mala matka detí z neho strach je lož. Maloletá F. aj matka detí mu píše do väzby ako im strašne chýba. Nechápe, prečo jeho nazýva sociálny úrad agresorom. Chcel by, aby bola maloletá R. vyšetrená. Odmalička bola nervózna, agresívna, zlá, klamala, utekala a mala sklony k sebaoškodzovaniu. Chápe, že maloletá R. je teraz kludnejšia, pretože on bol v rodine, čo sa týka výchovy, ten prísnejší a teraz si môže robiť čo chce, lebo matka jej vždy všetko odpustila. On nikdy nezakazoval matke detí, aby išla na sociálny úrad. U matky detí deťom nič nehrozí. Ak by aj súd rozhodol o odňatí maloletej R. a Q. z domáceho prostredia, nech tak neurobí vo vzťahu k maloletej F., ktorú odmalička rozmaznávali a matka má k nej najväčší citový vzťah. Maloletá F. nič nechápe, je dosť smutná aj z toho, že otec nie je doma a ak bude odňatá aj matke, skôr jej to uškodí ako pomôže.

5. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní ÚPSVaR Banská Štiavnica podľa § 34 C.s.p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že predmetom odvolacieho konania je rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení, nie vo veci samej. I keď odvolateľ obmedzil svoje odvolanie na rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie a jemu predchádzajúci postup v celom rozsahu v súlade s § 379 písm. a) C.s.p. a § 65 C.m.p. považujúc výroky o uložení povinnosti maloletým deťom a matke podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu a o nariadení dohľadu nad výchovou maloletých detí za závislé výroky, o ktorých mohol súd prvej inštancie rozhodnúť aj bez návrhu z dôvodu, že ide o vec starostlivosti súdu o maloletých (§ 23 ods. 2 C.m.p.) a po doplnení dokazovania za účelom zistenia skutočného stavu veci podľa § 68 C.m.p. dospel k názoru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 C.s.p. zmeniť.

6. Spolu so spisom o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh ÚPSVaR Banská Štiavnica zo dňa 10.12.2019 sp. zn. 19PPOm/2/2019 predložil súd prvej inštancie odvolaciemu súdu aj ďalšie spisy Okresného súdu Žiar nad Hronom týkajúce sa maloletých detí Z., z ktorých odvolací súd zistil vývoj rodinných vzťahov a správanie sa členov rodiny Z. vo vzťahu k sebe navzájom. Z týchto súdnych spisov je zistiteľné, že rodičia maloletých detí nie sú manželia. Prvýkrát sa Okresný súd Žiar nad

Hronom zaoberal situáciou v rodine v roku 2003, kedy matka podala návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému Q. Z. a o zverení maloletého Q. do osobnej starostlivosti matky a povinnosti otca prispievať na výživu dieťaťa rozhodol Okresný súd Žiar nad Hronom právoplatne v konaní sp. zn. 8P/556/2003. O zverení maloletej R. a maloletej F. do osobnej starostlivosti matky bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10P/157/2010 zo dňa 06.10.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.10.2010. Obe rozhodnutia sú o schválení rodičovskej dohody a už v čase konania sp. zn. 10P/157/2010 sa otec maloletých detí nachádzal vo väzbe, ktorej dôvod v konaní sp. zn. 10P/157/2010 uvádzaný nie je.

6.1 Návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom 27.04.2018 sa ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom domáhal uloženia výchovného opatrenia maloletej R. Z. spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia o umiestnení maloletej R. do Diagnostického centra Ružomberok na dobu 6 mesiacov s účelom diagnostiky z dôvodu porúch v správaní sa maloletej R.. V tomto návrhu sa uvádza, že už v roku 2004 bolo starou matkou maloletých detí podané trestné oznámenie na otca maloletých detí z dôvodu, že maloletého Q. neprimerane fyzicky trestal, ktoré neskôr vzala späť. V roku 2010 bolo opätovne začaté trestné stíhanie a zároveň aj vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby voči otcovi detí. V roku 2010 maloletá R. absolvovala hospitalizáciu v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici, odkiaľ ju matka vzala domov na reverz. Už v roku 2010 bolo rodine sprostredkované odborné psychologické poradenstvo na Referáte poradenskopsychologických služieb v Žiari nad Hronom, ktoré matka s maloletými deťmi nevyužila. Otec maloletých detí bol v roku 2013 uznaný vinným a odsúdený v konaní sp. zn. 2T/149/2010 Okresného súdu Žiar nad Hronom za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. k trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov, výkon ktorého sa mu podmienene odložil a zároveň uložil probačný dohľad na skúšobnú dobu štyroch rokov. Otcovi bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Rozhodnutie vo veci 2T/149/2010 bolo súčasťou spisu sp. zn. 19PPOm/2/2019. Po ukončení pobytu maloletej R. v Diagnostickom centre Ružomberok v novembri 2018 podal dňa 12.11.2018 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica Okresnému súdu Žiar nad Hronom opätovne návrh na uloženie výchovného opatrenia maloletej R. Z. a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s odôvodnením, že zo záverečnej správy Diagnostického centra Ružomberok vyplýva, že maloletá R. potrebuje dôsledný, no zároveň citlivý výchovný prístup s jasne vymedzenými pravidlami a hranicami správania spolu so zvýšenou kontrolou, potrebuje vedenie a usmernenie dospelého, pretože len postupne mení naučené spôsoby riešenia záťažových situácií. Maloletá R. mala osvojené nevhodné stratégie zvládania záťažových situácií a boli u nej viditeľné príznaky syndrómu CAM. Matka pritom umiestnenie maloletej do ústavného zariadenia odmietala a odmietala aj jej medikamentóznou liečbu. Okresný súd Žiar nad Hronom tento návrh ÚPSVaR Banská Štiavnica zamietol uznesením z 13.11.2018 nesprávne pochopiac konanie ÚPSVaR Banská Štiavnica v konaní sp. zn. 19P/8/2018, kde bol návrh vo veci samej na umiestnenie maloletej R. v diagnostickom centre vzatý späť z dôvodu, že doba, po ktorú mohla byť maloletá R. v diagnostickom centre umiestnená na základe neodkladného opatrenia už pominula. Súd prvej inštancie v konaní sp. zn. 9P/27/2018 nevidel dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia.

6.2 O tom, že sa situácia v rodine Z. nezlepšila a zásah zo strany súdu vo vzťahu k výchove maloletých detí Z. je potrebný svedčí oznámenie T. školy na A. ul. čX v T. nad D., ktorú navštevujú maloletá R. a maloletý Q. adresované ÚPSVaR Banská Štiavnica o tom, že od maloletej R. a maloletého Q. zistili, že otec detí neprimerane fyzicky trestá a šetrenie v rodine vykonané ÚPSVaR Banská Štiavnica, z ktorého vyplynula potreba riešenia krízovej situácie v rodine. Dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu ku všetkým trom maloletým deťom Z. podľa návrhu ÚPSVaR Banská Štiavnica v tejto veci bolo nielen zistenie o psychickom a fyzickom násilí páchanom na deťoch v domácnosti zo strany otca detí, ale aj skutočnosť, že matka maloletých detí túto situáciu tajila, maloleté deti neobránila pred otcom a správanie sa maloletých detí v škole bolo výrazne ovplyvnené situáciou v domácom prostredí. Je potrebné zdôrazniť, že všetky skutkové tvrdenia ohľadne fyzického a psychického týrania maloletých detí sa v správach školy aj ÚPSVaR Banská Štiavnica vzťahujú k maloletému Q. a maloletej R.. O tom, že by otec neprimerane trestal aj maloletú F. zmienka nie je. Nebola doložená ani správa o výsluchu maloletej F. v decembri 2019 v základnej škole, ktorú ona navštevuje. Súd prvej inštancie po doplnení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o informácie, že na základe výsluchu maloletej R. vo veci preverenia podnetu o skutočnostiach nasvedčujúcich, že bol spáchaný trestný čin, ktorého sa mal dopustiť otec maloletej R. Z. sa otec detí nachádzal v cele policajného zaistenia a ORPZ Žiar nad Hronom bude podávať návrh na vzatie otca do väzby, návrh na odňatie maloletých detí z osobnej starostlivosti

matky zamietol a ochranu maloletých detí v rodine zabezpečil uložením povinnosti matke aj maloletým deťom podrobiť sa psychologickému poradenstvu a nariadením dohľadu nad ich výchovou.

7. Odvolací súd si od T. školy, A. ulica č. X, T. nad D. vyžiadal v rámci odvolacieho konania správu o maloletých deťoch Q. a R. Z. a z odpovede dopytovanej školy doručenej Krajskému súdu v Banskej Bystrici 16. januára 2020 zistil, že maloletá R. je na vyučovacích hodinách pasívna, nezapája sa, väčšinou potichu sedí. Hlučnejšie správanie prejavuje počas prestávok, kedy je často upozorňovaná na príliš hlasný, často vulgárny slovný prejav. V prvom polroku bude hodnotená známku nedostatočnú z väčšiny predmetov. Dochádzku má pravidelnú, zapojila sa do prípravy tanečného čísla na Vianoce 2019, v ktorom aj účinkovala. Pred školským psychológom sa maloletá R. vyjadrila, že neľutuje svoje rozhodnutie oznámiť úradom správanie sa otca. Teraz je rada, že otec nie je doma a nemusí zažívať kriky, nadávky a bitky z jeho strany. Matka a brat ju už neobviňujú, že zapríčinila vzatie otca do väzby, ale zmenilo sa veľa vecí v jej vzťahu s matkou, s ktorou sa často hádajú, kričia na seba a priznala, že matku aj udrela. Maloletá R. si je vedomá, že toto nie je cesta ako riešiť konflikty, ale nevie pracovať s emóciami. Po jednom konflikte s matkou bola premiestnená na psychiatriu, kde strávila niekoľko dní. Predpísané lieky dobrala, ale matka jej nové nevybrala. Je nahnevaná na svojich súrodencov, ktorí kopírujú jej správanie, matku nerešpektujú. Maloletá F. začala chodiť von s kamarátmi, fajčí a chodí neskoro domov. Q. je častejšie opitý a pravdepodobne užíva aj marihuanu.

7.1 Prípravu na vyučovanie u maloletého Q. charakterizovala T. škola na ulici A. č. X v T. nad D. ako nedostatočnú, na hodinách je málo aktívny, ticho sedí a nevyrušuje. Málo komunikuje so spolužiakmi, často je osamotený. Ak je podráždený, reaguje drzo a agresívne. Na požiadanie ochotne pomôže s prácami v triede, aktívne sa zapája a reprezentuje triedu aj vo vianočných programoch. Dochádzka maloletého Q. do školy nie je dobrá. Má vymeškaných 53 hodín, z ktorých 47 je neospravedlnených. Rodičia so školou nespolupracujú.

8. Odvolací súd požiadaj aj navrhovateľa neodkladného opatrenia ÚPSVaR Banská Štiavnica o doloženie aktuálnej správy o rodine Z.. Zo správy datovanej dňom 16. januára 2020 vyplýva, že šetrenie v rodine maloletých detí bolo vykonané naposledy 19.12.2019, kedy bol vykonaný aj pohovor s maloletými deťmi za prítomnosti matky. Maloletý Q. pri rozhovore nesúhlasil s konaním maloletej R., keď oznámila, čo sa v ich rodine deje. Maloletá R. bola nervózna, vyjadrila sa, že bola zo strany matky a brata opakovane obviňovaná, že „dostala otca do basy“ a v tejto domácnosti sa necíti dobre pre vypäté vzťahy. Maloletá F. sa nevedela vyjadriť, prečo momentálne s nimi otec nebýva, s matkou sa o tom nerozprávala. O situácii v rodine pred zadržaním otca sa vyjadrila, že otec na ňu nikdy nekričal a nikdy ju fyzicky nenapadol. Aj u maloletej F. boli zistené známky o sebapoškodzovaní staršieho dáta, ktoré boli zahojené. O týchto zraneniach matka nevedela ani to, kedy sa stali.

8.1 Pri ďalšom pohovore s matkou 3. januára 2020 matka detí uviedla, že maloletá R. otca „udala“ účelovo, čím sledovala, aby si mohla robiť, čo chce. Svoj odmietavý postoj k umiestneniu maloletých detí v krízovom stredisku odôvodňovala tým, že jej deti nie sú bezdomovci, majú čo jesť a kde spať. Ďalšie šetrenie dňa 7. januára 2020 vykonané byť nemohlo z dôvodu neprítomnosti matky. Pri telefonickom rozhovore v tento deň matka uviedla, že sa s maloletou R. nerozpráva, situácia v rodine je napätá.

8.2 ÚPSVaR Banská Štiavnica priložil k tejto správe aj kópiu prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice prof. Matulaya v Kremnici z 5. januára 2020, v ktorej sa uvádza, že maloletá R. Z. bola do Psychiatrickej nemocnice prof. Matulaya v Kremnici privezená rýchlou lekárskou pomocou, ktorú privolala matka pre stupňujúce sa poruchy správania maloletej R., ktorá rodinu v tento deň ohrozovala nožičkami. Svoje konanie maloletá R. odôvodňovala tým, že mama len čo prišla domov, hneď do nej rýpala, s matkou sa háda často, býva nervózna a potom sa nevie kontrolovať. Potvrdila, že vzala nožnice a povedala, že „ich pichne“, priznala aj, že sotila mamu, kopla ju a uviedla, že si už v minulosti rezala ruky žiletkou. Nechcela sa zabiť, ale nevedela sa ukludniť. Hospitalizácia na pedopsychiatrickom oddelení Psychiatrickej nemocnice prof. Matulaya v Kremnici z kapacitných dôvodov nebola možná. Matka nesúhlasila s hospitalizáciou maloletej R. na Detskej psychiatrickej klinike v Bratislave vzhľadom na vzdialenosť a uprednostnila prepustenie maloletej R. do domáceho liečenia a doriešiť stav ambulantnou cestou, z tohto dôvodu bola maloletá R. 5. januára 2020 v doprovode matky prepustená do ambulantnej psychiatrickej starostlivosti.

9. ÚPSVaR Banská Štiavnica odvolaciemu súdu oznámil, že matka maloletých detí je zamestnaná ako upratovačka u spoločnosti R. s miestom výkonu práce v Žiari nad Hronom s mesačným príjmom okolo 600,- €.

10. Vyžiadanim si správy a rozhodnutia z Okresného súdu Žiar nad Hronom má odvolací súd preukázané, že uznesením sp. zn. 9Tp/48/2019 z 13. decembra 2019 bol otec maloletých detí dňom 10.12.2019 o 15.00 hod. vzatý do väzby, ktorá sa vykonáva v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, Komenského č. 7 na návrh Okresného prokurátora v Žiari nad Hronom v súvislosti s obvinením Q. Z. zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že páchatel od presne nezistenej doby až do 10.12.2019 v garsónke v T. nad D. na ulici L. XX/XX fyzicky aj slovne útočil voči maloletej T. M., nar. XX.XX.XXXX a to tak, že ju bil, kopal na posteli, fackoval, vulgárne jej nadával, že je „piča, kurva, že chodí šlapať“, fyzicky útočil aj voči maloletému R. M., nar. XX.XX.XXXX, naposledy dňa 06.12.2019, kedy ho slovne a neskôr aj fyzicky napadol za to, že došlo oznámenie zo školy o neospravedlnených hodinách, pričom útočil údermi na tvár maloletého a kopancami na zemi. Pri rozhodovaní o návrhu na vzatie do väzby vzal Okresný súd Žiar nad Hronom do úvahy, že obvinený bol už v konaní sp. zn. 2T/149/2010 dňa 13. mája 2013 Okresným súdom Žiar nad Hronom odsúdený pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, že obvinený je osobou impulzívnej povahy, preto je dôvodná obava, že pre prípad ponechania obvineného na slobode bude pokračovať v trestnej činnosti, ktorej sa už dopúšťal aj dlhšie v období od 26.10.2018 až do 10.12.2019. Sudca pre prípravné konanie vzhľadom i dôvodnosť kolúznei väzby pre existenciu reálnej obavy z ovplyvňovania svedkov a poškodených, ktorí žili s obvineným v jednej domácnosti.

11. Podľa § 365 ods. 1, 2, 3, 4, 5 C. m. p., ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. V konaní o nariadení neodkladného opatrenia netreba ustanovovať maloletému procesného opatrovníka. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia sa doručuje účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

11.1 Podľa § 367 ods. 1, 2, 3, 4 C. m. p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

12. ÚPSVaR Banská Štiavnica v návrhu doručenom Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 10.12.2019 žiadal rozhodnúť o nariadení neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1, 2 C. m. p. s tvrdením, že život, zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí Z. je vážne ohrozený z dôvodu neprimeraných trestov zo strany otca vo vzťahu k maloletej R. a maloletému Q., ktorých matka pred otcom neubrání. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie vyslovenom v rozhodnutí, že vyňatím otca maloletých detí z prostredia, v ktorom maloleté deti žijú pominula bezprostredná hrozba ohrozenia života, zdravia a psychického vývinu maloletých detí, ktorá bola spôsobovaná správaním sa otca, ktorý v dôsledku vzatia do väzby maloletej R. a maloletému Q. ubližovať nemôže a tiež s tým, že intervencia do výchovy maloletých detí zo strany štátu prostredníctvom súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany maloletých detí a sociálnej kurately je potrebná. Vzhľadom na doplnené dokazovanie v odvolacom konaní, z ktorého vyplynulo, že maloletá R. nie je schopná spracovať prežitú situáciu, najmä keď nemá podporu ostatných členov domácnosti, ktorí ju obviňujú z toho, že „dostala otca do väzby“, čo sa prejavuje u nej až agresívnym správaním voči sebe a členom rodiny navzájom, maloletá R. útočí na matku nielen slovne, ale aj fyzicky, členov svojej rodiny chcela dopíchať nožnicami a sama uznala, že nevie zvládnuť emócie a korigovať svoje správanie, vzhľadom aj na správu Psychiatrickej nemocnice prof. Matulaya v Kremnici dospel odvolací súd k názoru, že vo vzťahu k maloletej R. nie je dostatočné opatrenie prijaté súdom prvej inštancie vo forme uloženia povinností podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom a nariadenie dohľadu nad jej výchovou a je potrebné ju z dôvodov uvádzaných aj navrhovateľom

neodkladného opatrenia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vyňať z rodinného prostredia, pretože matka maloletých detí výchovu maloletej R. nezvláda a jej správanie sa po vzatí otca do väzby neskorigovalo, ale zhoršilo. Dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia u maloletej R. už nie je ohrozenie jej života, zdravia a priaznivého vývoja správaním sa otca (§ 365 ods. 1 C. m. p.), ale potreba zabezpečiť dozor a liečenie maloletej R. pod odborným dohľadom a tým aj zdravý fyzický a psychický vývin maloletej R., pretože matka maloletej medikamentóznou liečbu v ústave a zrejme aj ambulatnou formou u maloletej R. odmieta a nedodržuje, nepomáha jej ani inak zvládnuť a spracovať svoje emócie, pretože sa už ani nerozprávajú. Sebapoškodzovanie maloletej R. je preukázané fotografiami doloženými k odvolaniu ÚPSVaR Banská Štiavnica a maloletá R. toto aj priznala na vyšetrení v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya v Kremnici.

13. Maloletý Q. nedosahuje v škole dobré výsledky, avšak jeho správanie nebolo charakterizované školou ako nevhodné, či agresívne, tento konflikt s matkou nemá, pri pohovore s ÚPSVaR Banská Štiavnica uviedol, že matku podporuje a pomáha jej. Maloletá F. ani nevedela, z akého dôvodu je otec vo väzbe a nesťažovala sa na krik a bitku zo strany otca. Vo vzťahu k maloletému Q. a maloletej F. považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1, 2 C. m. p. za správne so súčasným nariadením výchovného opatrenia a dohľadu. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že pokiaľ prijaté opatrenia súdom prvej inštancie sa ukážu ako nepostačujúce, poskytuje zákon o rodine spolu s Civilným mimosporovým poriadkom dostatok zákonných možností opätovne v rodine zasiahnuť formou súdneho rozhodnutia.

14. Odvolací súd vychádzajúc z týchto úvah podľa § 388 C. s. p. zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že matke maloletej R. nariadil, aby maloletú R. odovzdala do starostlivosti Domu svätej Alžbety, n. o., krízového strediska pre deti a osamelých rodičov, Banská Bystrica, ul. 9. mája č. 74, Banská Bystrica, ktorý súhlasil s prevzatím maloletej R. do dočasnej starostlivosti, u ktorej z dôvodu výchovy v ústave nie je potrebné nariaďovať aj povinnosť podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu ani dohľad nad jej výchovou.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).